

Biblioteques de Barcelona
Biblioteca Guinardó - Mercè Rodoreda

José Ángel Valente

El Fulgor. Al dios del lugar

⇒ L'autor

José Ángel Valente. (Ourense, 1929 - Ginebra, 2000). Va estudiar Dret a la Universitat de Santiago de Compostel·la i es va llicenciar en Filologia Romànica per la Universitat Complutense de Madrid. Interessat en la docència, fou professor del departament de Filologia hispànica a la Universitat d'Oxford. Entre 1958 i 1980 va viure a la ciutat suïssa de Ginebra treballant com a professor universitari i funcionari de les Nacions Unides.

En 1972 fou sotmès a Consell de Guerra, al considerar-se que en el seu conte *El uniforme del general*, inclòs en el volum *Número trece*, apareixien conceptes ofensius a l'exèrcit. Com vivia a Ginebra, fou declarat en rebel·lia.

Entre 1982 i 1985 s'instal·la a París, on dirigeix el servei espanyol de traducció de la UNESCO, i el 1986 s'instal·la a Almeria i continua la seva activitat com a professor visitant en diferents universitats estrangeres. Els seus últims anys alterna aquesta residència amb les dues ciutats anteriors.

El 1988 fou guardonat amb el Premi Príncep d'Astúries de les Lletres perquè la seva poesia, en contínua evolució des de l'inicial batec existencial a la posterior indagació fenomenològica, és una recerca profunda sobre el sentit del món, plasmada en un llenguatge dens i simbòlic, de gran bellesa, que l'ha convertit en un dels més grans lírics espanyols contemporanis. L'any 2001 fou guardonat, a títol pòstum, amb el Premi Nacional de poesia de les Lletres Espanyoles.

⇒ L'obra

Adscrit en un primer moment a l'anomenat "Grupo poético de los 50", es va donar a conèixer el 1954 al guanyar el Premi Adonais de poesia amb el llibre *A modo de esperanza*. Des de 1966 la seva poesia evoluciona cap a una metapoesia que defineix la seva lírica dins el corrent denominat "Poesia del silenci", molt influïda per la mística i en concret, per la poesia de San Juan de la Cruz, i publica diversos assajos i articles sobre el poeta religiós del segle XVI. En

aquest període destaquen obres com *Poemas de Lázaro* (1960), Premio de la Crítica, *La memoria y los signos* (1966) o *Siete presentaciones* (1967).

Amb la publicació de *El inocente* en 1970, Valente s'allunya de la poesia social i quotidiana per a endinsar-se en un terreny més obscur. Molts crítics parlen de conceptisme barroc: lèxic culte, jocs de paraules, pluralitat de significats... poesia difícil i silenciosa.

A partir de la publicació el 1986 de *Nueve poemas*, el poeta canvia de registre i deixa enrera els artificis retòrics i conceptistes i utilitza un llenguatge molt més senzill. D'aquesta etapa són *Treinta y siete fragmentos* (1989) i *No amanece el cantor* (1992).

La seva obra pòstuma és *Fragmentos de un libro futuro* (2000). Al llarg de noranta poemes i prosa breu, Valente parla de la nostàlgia que li produeix mirar enrera i recordar les seves vivències. És una obra clau per a conèixer l'home i el poeta.

Com a traductor ha traduït poesia alemanya i francesa i com a assagista són temes de la seva predilecció la pintura i la mística, i ha escrit assajos sobre literatura espanyola com *Las palabras de la tribu* (1971), *Ensayos sobre Miguel de Molinos* (1974) o *La piedra y el centro* (1983). L'obra poètica que escriu en gallec es reuneix en *Sete cántigas de alén* (1981) i amb posterioritat ampliada en *Cántigas de alén* (1989).

Assimilant tendències filosòfiques i tradicions culturals històriques en poesia i prosa i també a través de la música i la pintura, l'escriptura de José Angel Valente és una de les més ambiciosos i profundes de la literatura espanyola contemporània.

José Ángel Valente. *El Fulgor ; Al dios del lugar*. Barcelona : Debolsillo : Plaza & Janés, 2001

L'obra més important dins el corrent anomenat "Poesia del silenci", és *El fulgor* (1984). Valente és (o escriu) com un místic, perquè la vida, la mort, l'amor i la paraula són el mateix per a ell. Des del primer poema que s'inicia amb la idea del suïcidi fins a l'últim, es compleix un cicle vital de llum i silenci.

En *Al dios del lugar*, l'efímer i la llum esdevenen dos símbols plurivalents, on es representa la idea de la creació en termes essencialistes.

⇒ Bibliografia a la xarxa de biblioteques

- 🔗 *Al dios del lugar*. Barcelona: Tusquets, 2000: **P 834 Val**
- 🔗 *Cuaderno de versiones*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2002: **P 834 Val**
- 🔗 *Fragmentos de un libro futuro*. Barcelona: Galaxia Gutenberg [etc.], 2001: **P 834 Val**
- 🔗 *No amanece el cantor*. Barcelona: Tusquets, 2005: **P 834 Val**
- 🔗 *Noventa y nueve poemas*. Madrid: Alianza, 1981: **P 834 Val**

- ☞ *Obras completas*. Barcelona: Galaxia Gutenberg/Círculo de lectores, 2006-2008: **N 834 Val**
- ☞ *Palabra y materia*. Madrid: Círculo de Bellas Artes, 2006: **P 834 Val**
- ☞ *Las Palabras de la tribu*. Barcelona: Tusquets, 1994: **N 834 Val**
- ☞ *Punto cero : poesía 1953-1979*. Barcelona: Seix Barral, 1998: **P 834 Val**
- ☞ *La Voz de José Ángel Valente*. Madrid: Residencia de Estudiantes, 2004: **P 834 Val**

Sobre José Ángel Valente i la seva obra:

- ☞ *En torno a la obra de José Ángel Valente*. Madrid: Alianza : Residencia de Estudiantes, cop. 1996: **834.3(Val) En t**
- ☞ Goytisolo, Juan. *Ensayos sobre José Ángel Valente*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, 2009: **834.3(Val) Goy**
- ☞ *José Ángel Valente*. Madrid: Taurus, cop. 1992: **834.3(Val) Jos**
- ☞ Machín Lucas, Jorge. *José Ángel Valente y la intertextualidad mística postmoderna : del presente agónico al presente eterno*. Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela, 2010: **834.3(Val) Mac**
- ☞ *Pájaros raíces : en torno a José Ángel Valente*. Madrid: Abada, 2010: **834.3(Val) Paj**
- ☞ *El Silencio y la escucha : Jose Ángel Valente*. Madrid: Cátedra : Ministerio de Cultura, DL 1995: **834.3(Val) Sil**
- ☞ Peinado Elliot, Carlos. *Unidad y trascendencia : estudio sobre la obra de José Ángel Valente*. Sevilla: Alfar, 2002: **834.3(Val) Pei**
- ☞ *Valente: el fulgor y las tinieblas*. Lugo : Axac, 2008: **834.3(Val) Val**

